यत्तेनोक्तं दुरुक्तं तत्तदानीं हृदि स्थितं तस्य सुदुःखमासीत्। गृहं गत्वा मातरं सोऽभिगम्य पप्रच्छेदं क्व नु तोता मेमति।

ततः सुजाता परमार्त्तरूपा शापाद्भीता सर्व्वमेवाचचक्षे। तद्वै तत्त्वं सर्व्वमाज्ञाय रात्रावित्यब्रवीत् श्वेतकेतुं स विप्रः।

गच्छाव यज्ञं जनकस्य राज्ञो बह्वाश्चर्य्यः श्रूयते तस्य यज्ञः। श्रोष्यावोऽत्र ब्राह्मणानां विवादमर्थञ्चाग्र्यं तत्र भोक्ष्यावहे च।

विचक्षणत्वञ्च भविष्यते नौ शिवश्च सौम्यश्च हि ब्रह्मघोषः। तौ जग्मतुर्म्मातुलभागिनेयौ यज्ञं समृद्धं जनकस्य राज्ञः।

अष्टावक्रः पथि राज्ञा समेत्य प्रोत्सार्य्यमाणो वाक्यमिदं जगाद। १०६२०

इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि अष्टावक्रीये द्वात्रिंशदधिकशततोऽध्यायः॥ १३२॥

॥ अष्टावक्र उवाच॥ अन्धस्य पन्थाः वधिरस्य पन्थाः स्त्रियः पन्था भारवाहस्य पन्थाः। राज्ञः पन्था ब्राह्मणेनासमेत्य समेत्य तु ब्राह्मणस्यैव पन्थाः।

॥ राजोवाच॥ पन्था अयं तेऽद्य मया निदिष्टो येनेच्छसि तेन कामं व्रजस्व। न पावको विद्यते वै लघीयानिन्द्रोऽपि नित्यं नमते ब्राह्मणानां।

॥ अष्टावक्र उवाच॥ प्राप्तौ स्व यज्ञं नृप सन्दिदृक्षू कौतूहलं नौ बलवन्नरेन्द्र। प्राप्ताविहावामतिथी प्रवेशं काङ्क्षावहे द्वारपते स्तवाज्ञां।

ऐन्द्रद्युम्ने यज्ञदृशाविहावां विवक्षू वै जनकेन्द्रं दिदृक्षू। तौ वै क्रोधव्याधिना दह्यमानावयञ्च नौ द्वारपालो रुणद्धि।

॥ द्वारपाल उवाच॥ वन्देः समादेशकरा वयं स्म निबोध वाक्यञ्च मयेर्य्यमाणं। न वै बालाः प्रविशन्त्यत्र विप्रा वृद्धा विदग्धाः प्रविशन्त्यत्र विप्राः। १०६२५

॥ अष्टावक्र उवाच॥ यद्यत्र वृद्धेषु कृतः प्रवेशो युक्तं प्रवेष्टुं मम द्वारपाल। वयञ्च वृद्धाश्चरितव्रताश्च वेदप्रभावेन समन्विताश्च।

शुश्रूषवश्चापि जितेन्द्रियाश्च ज्ञानागमे चापि गताः स्म निष्ठां। न बाल इत्यवमन्तव्यमाहुर्ब्बालोऽप्यग्निर्दहति स्पृश्यमानः।

॥ द्वारपाल उवाच॥ सरस्वतीमीरय वेदजुष्टामेकाक्षरां बहुरूपां विराजं। अङ्गात्मानं समवेक्षस्व बालं किं श्लाघसे दुर्ल्लभो वै मनीषी।

॥ अष्टावक्र उवाच॥ न ज्ञायते कायवृद्ध्या विवृद्धिर्यथाऽष्ठीलाः शाल्मलेः संप्रवृद्धा। ह्रस्वोऽल्पकायः फलितो विवृद्धो यश्चाफलस्तस्य न वृद्धभावः।

॥ द्वारपाल उवाच॥ वृद्धेभ्य एवेह मतिं स्म बाला गृह्णन्ति कालेन भवन्ति वृद्धाः। नहि ज्ञानमल्पकालेन शक्यं कस्माद्बाल स्थविर इव प्रभाषसे। १०६३०

॥ अष्टावक्र उवाच॥ न तेन स्थविरो भवति येनास्य पलितं शिरः। बालोऽपि यः प्रजानाति तं देवाः स्थविरं विदुः।

न हायनैर्न पलितैर्न वित्तेन न बन्धुभिः। ऋषयश्चक्रिरे धर्म्मं योऽनूचानः स नो महान्।

दिदृक्षुरस्मि संप्राप्तो वन्दिनं राजसंसदि। निवेदयस्व मां द्वाःस्थ राज्ञे पुष्करमालिने।

द्रष्टाऽस्यद्य वदतोऽस्मान् द्वारपाल मनीषिभिः। सहवादे विवृद्धे तु वन्दिनञ्चापि निर्ज्जितं।

पश्यन्तु विप्राः परिपूर्णविद्याः सहैव राज्ञा सपुरोधमुख्याः। उताहो वाऽप्युच्चतां नीचतां वा तूष्णीम्भूतेष्वेव सर्व्वेष्वथाद्य। १०६३५